گفتوگۆ لەگەڵ ئارام خەليفانى..
هەڤپيڤين- كامەران حاجى ئەلياس

ئارام خەليفانى: ئەو شێوازەى خوێندن لە هەرێمى كوردستان بەكارى دەهێنن باشترين شێواز و سيستەمى پەروەردەيە
ئارام خەليفانى: زۆر نووسەر و پسپۆرى بەتوانا و لێهاتوومان هەن كە دەتوانن گەشە بە پەروەردە و فێركردن بدەن
ئارام خەليفانى: وەرگێڕان و نوسينەكانم هەم بە فێربوونى زمانى ئينگليزيە و هەميش پەروەردەيە

نووسەرى بوارى پەروەردە مامۆستا ئارام محەمەد عومەر ئەحمەد ناسراو بە(ئارام خەليفانى) يەكێكە لەو نووسەرانەى كە لەڕێگەى نووسينەكانييەوە خزمەتێكى بەرچاوى پەروەردە و فێركردنى كردوە بەتايبەتى لە بەشى فێربوونى زمانى ئينگليزى دا.. ئەو دەرچووى بەشى زمانى كوردى فاكەلتى ئادابە لە زانكۆى سۆران تائێستا (10) كتێبى لەسەر پەروەردە و فێربوونى زمانى ئينگليزى بەچاپ گەياندووە.لەنزيكەوە بەچەند پرسيارێك بەسەرمان كردەوە:

هەڤپيڤين- كامەران حاجى ئەلياس

*ئەوهۆكارانە چين كەواى لە تۆى كرد رووبكەيتە نووسين و وەرگێران؟

- هەستكردن بە كەم و كووڕى لە بوارى پەروەردە و فێركردن و هەژارى لە فەرهەنگى كوردى لەهەمان كات دا هەبوونى بەهرە و توانام لەم بوارەدا كە لاى خوداى گەورە تاوانبار نەبم لەبەكارنەهێنانى وە سوود گەياندن بە نيشتيمانەكەم و نەتەوەكەم چونكە هەبوونى بەهرە و توانا لە كەسێك و بەكارنەهێنانى بە بەرژەوەندى گشتى وەك ژەهرى مار وايە.
  *نووسين و وەرگێرانەكانت زياتر لە بوارى فێركردن وپەروەردەيە هەوڵ نەداوە، لە بوارەكانى تريش بنووسيت؟
- وەرگێڕان و نووسينەكانم هەم بە فێربوونى زمانى ئينگليزيە و هەميش پەروەردەيە و لە هەوڵدام لە بوارەكانيتريش بنووسم بەتايبەتى لە بوارى گەشەپێدانى مرۆيى.چونكە مرۆڤى تێگەيشتوو و ڕۆشنبير ئەوكەسەيە لەهەموو شتێك، شتێك بزانێت لە يەك شتيش هەموو شتێك بزانێت.
  *چەن دەڕوانيتە نووسەرانى بوارى پەروەردەو فێركردن لە كوردستان ئايا لەئاستى پێويست دان؟

▪ ئەوەی راستی بێت، لەهەموو كۆمەلگایەك لایەنی ئەرێنی و نەرێنی هەیە لەو وڵاتەی ئێمەش بەهەمان شێوە زۆر نووسەر و پسپۆڕی بەتوانا و لەهاتوومان هەن كە دەتوانن گەشە بەپەروەردە و فێرکردن بدەن لە وڵات.. بەڵام بەداخەوە لەبەر نەبوونی لیژنەیەکی پاك و لەهاتوو لەوەزارەتی ڕۆشنبیری بۆ لێکۆلینەوە لە دەرچوونی سەرچاوەكە یان نەگونجانی سەرچاوەكە زۆر نووسەرمان هەن دەنوسن خۆیان نازانن چیان نوسیوە (مەرج نیە ئەوەی دەنوسیت دەربڕی ناخی خۆی بێت) بۆیە ئێمە کاتمان دەوێت بۆ ئەوەی بگەینە ئاستی وڵاتانی پێشکەوتوو.

*شێوازی خوێندن و پەروەردە لە کوردستان گۆرانکاری زۆری بەسەرداهاتووە ،وەکو مامۆستاو نووسەرێك، ئاستی خوێندن لە کوردستان لە ئێستا چۆن دەبینیت؟

▪ ئەو شێوازەی خوێندن لە هەرێمی کوردستان بەکاری دەهێنن باشترین شێواز و سیستەمی پەروەردەیە ،بەڵام بەداخەوە لەبەر نەبوونی دەرفەتی گونجاو و کاتی پێویست تەرخان نەکراوە وەك پێویست جێبەجێ ناکرێت لەئێستادا لە قوتابخانە ئەرکی مامۆستا لە قوتابی و بەڕێوەبەر گرانترە و هەبوونی مامۆستای ڕاهێنەر و لیژنەی دەرەکی بەپێویست نازانم بەڵکو سەرپەرشتیاری کارگێری و سەرپەرشتیاری پسپۆڕی بگەڕێتنەوە و خودی سەرپەرشتیاری کارگێری خول لەجیاتی مامۆستای ڕاهێنەر بکاتەوە لە قوتابخانەكە و هەموو سەرپەرشتیاران شارەزایان هەبێت لە میتۆدەکانی وانەوتنەوە.

*وەکو مامۆستایەك سیفەتەکانی مامۆستای سەرکەوتووچین؟

▪ لە یەکێك لە کتێبەکانم كە تایبەتە بەمامۆستای سەرکەوتووە بەناوی (100 ئامۆژگاری بۆ مامۆستای سەرکەوتوو لە گشت قۆناغەکان دا) لەڕێگەی (15) خاڵەوە ئاماژەم بە مامۆستای سەرکەوتوو داوە كە بریتین لە:

1-هانی قوتابیەكەت بدە کاتێك کارێکی چاك ئەنجام دەدات، ڕێگای زیاتری بۆ ڕۆشن بکەوە.

2- ڕێزی قوتابییەكەت بگرە، ئەگەر دەتەوێت ڕێزی تۆ بگرێت.

3 -بە گفتوگۆ و دیالۆگ لەگەڵ قوتابی فێربکە، کاتێك پێویستیەکی هەبوو داوا لە تۆ بکات، تۆش بۆی جێبەجێ بکە.

4-هاوار بەسەر قوتابیدا مەكە و بەسەریدا هەڵمەشاخێ.

5- بە شتێك قوتابی مەترسێنە كە دەسەڵاتت بەسەردا نیە و ناتوانیت جێ بەجێی بکەیت.

6- هەمیشە کاری ئاسان ڕێگای ئاسان و پرسیاری ئاسان ئاڕاستەی قوتابیەکەت بکە، خۆت لە شتی ئاڵۆز و گران بە دوور بگرە.
7- ڕێگا بە هاتنە پێشەوەی یەکە یەکەی قوتابیەکان خۆش بکە، هیچ کامێکیان . پشتگوێ مەخە
8-هەمیشە رقت لە کردەوەی ناشرین ببێتەوە نەك كەسەكە خۆی.
9- بە خۆشترین ناو بانگی قوتابییەکەت بکە.
10-لێبوردەییت زۆر بێت و سنورێکی فراوان بە قوتابیەکەت دابین بکە، بۆ ئەوەی هەڵەکانی چاك بکاتەوە.
11- هەمیشە وا سەیری قوتابیەکەت بکە کە بە توانا و بەهێزە، بە گومانی خراپ سەیری مەکە .
12- قسەیەك بە قوتابیەکەت مەکە کە خۆت بە کردەوە نەت کردبێ، داوای فێربوونی شتێك لە قوتابی مەکە کە خۆت نایزانی.
13-بەردەوام خۆشەویستی و گرنگی پێدانی خۆت بە قوتابیان دووبارە بکەوە.
14-هەرگیز پشت لە ئامۆژگاری قوتابیان مەکە، چونکە قوتابی لە ئاو زیاتر پێویستی بە ئامۆژگارییە.
15-بە سەڵاو کردن و ڕووی خۆش یەکەم چرکەی ڕووبەڕووبوونەوەت لەگەڵ قوتابی دەست پێبکە.
ناوی کتێبە چاپکراوەکانی نووسەر مامۆستا ئارام محەمەد:

- (فەرهەنگی ئایلتس) چوار هەزار وشەی بنچینەیی بە فێربوونی زمانی ئینگلیزی و دەرچوون لە تاقیکردنەوەی ئایلتس.
- کلیلی سەرکەوتنەکانت لە تاقیکردنەوەی ئایلتس.
- فەرهەنگی ئارام 3000 وشەی بنچینەیی بە فێربوونی زمانی ئینگلیزی.
- فێربوونی زمانی ئینگلیزی بەبێ مامۆستا لەماوەی مانگێك دا.
- (100) ئامۆژگاری بۆ مامۆستای سەرکەوتوو.
  (100)یاری بۆ فێربوونی زمانی ئینگلیزی – .
- فێربوونی دووگمەکانی کیبۆردی کۆمپیوتەر.
- هونەری وەڵام دانەوە.
- دەنگەکانی زمانی ئینگلیزی.
- فەرهەنگی سەنڕایزی قوتابخانە.

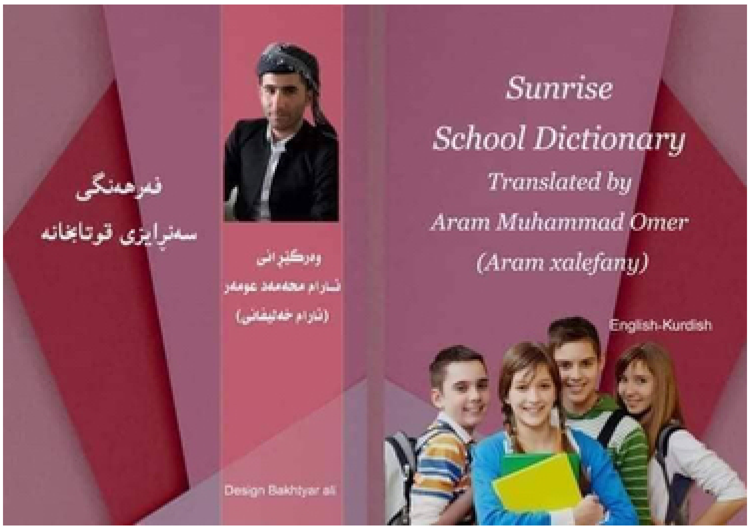
فەرهەنگی
سەنرایزی قوتابخانە
وەرگێرانی
ئارام محەمەد عومەر
(ئارام خەلیفانی)
Design Bakhtyar ali
Sunrise
School Dictionary
Translated by
Aram Muhammad Omer
(Aram xalefany)
English-Kurdish